

BÀI 3:

TRUNG QUỐC

Lược đồ Trung Quốc và một số nước trong khu vực

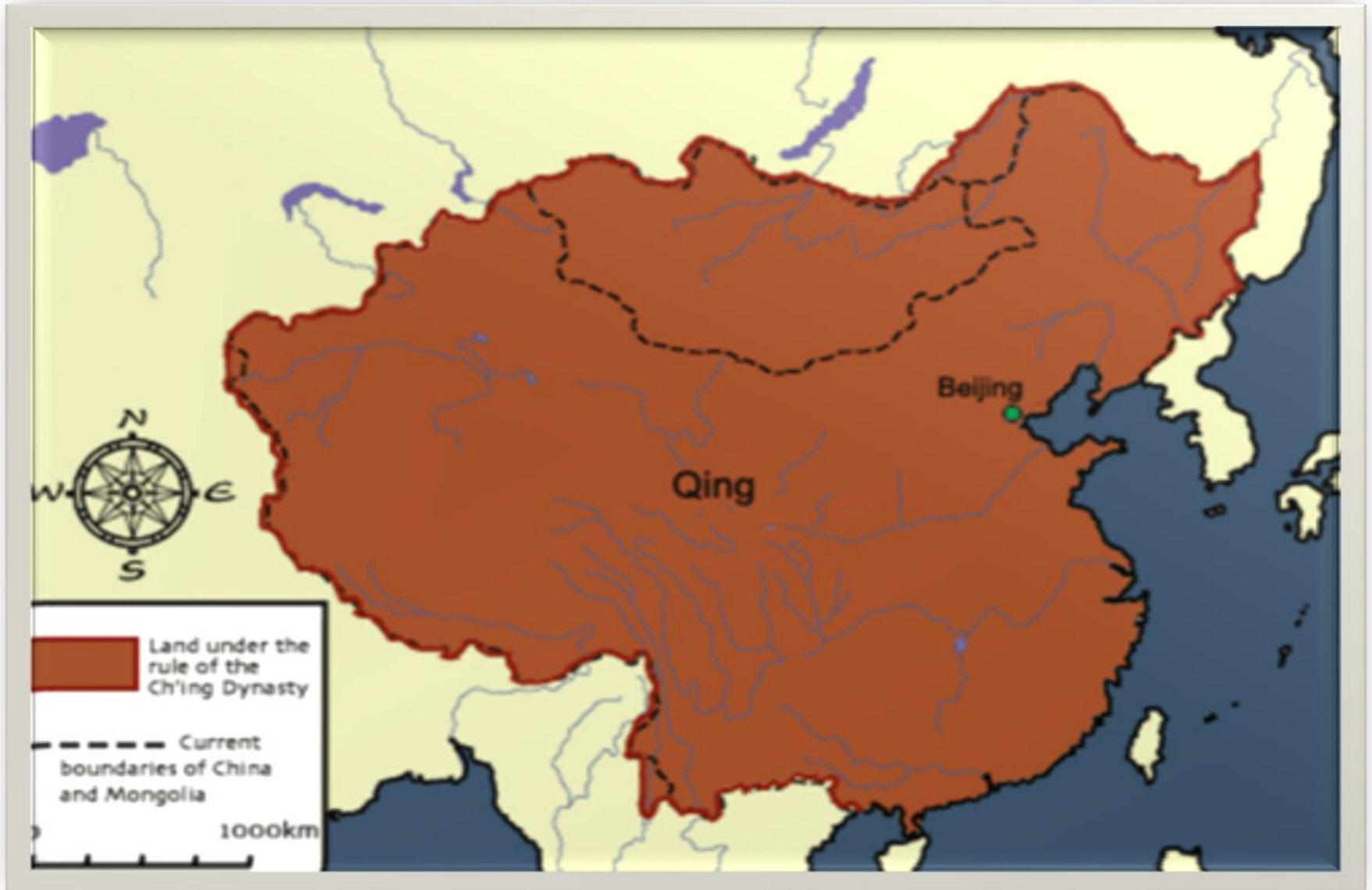
1) Trung Quốc bị các nước đế quốc xâm lược:

➤ *Nguyên nhân dẫn đến việc Trung Quốc bị các đế quốc xâm lược?*

Nguyên nhân:

- Từ thế kỉ thứ XVIII và nhất là sang thế kỉ XIX, các nước tư bản phương Tây tăng cường xâm chiếm thị trường thế giới.
- Trung Quốc là 1 nước lớn, đông dân nhất châu Á.
- Chế độ phong kiến trên đà suy yếu.

Lãnh thổ Trung Hoa thời nhà Thanh

Chiến tranh thuốc phiện 1840 - 1842

Lễ kí hòa ước Nam Kinh

2) Phong trào đấu tranh của nhân dân Trung Quốc từ giữa thế kỉ XIX đến đầu thế kỉ XX:

BỐI CẢNH:

- Sự xâm lược của các nước phương Tây và thái độ thỏa hiệp của nhà Thanh
- ➡ Giữa thế kỉ XIX nhân dân Trung Quốc liên tục nổi dậy đấu tranh chống thực dân, phong kiến.

封王

➤ Phong trào Duy Tân (Mậu Tuất 1898):

- Khi phong trào Duy Tân mới diễn ra hơn 100 ngày, Thái Hậu Từ Hi làm cuộc chính biến, ra lệnh bắt vua Quang Tự, tịch thu ấn tín, bắt và xử tử những người lãnh đạo phái Duy Tân; Khang Hữu Vi và Lương Khải Siêu phải lánh qua nước ngoài.

➡ ⇒ **Cuộc vận động thất bại**

căm đau.

Khang Hữu Vi
(1858 - 1927)

Lương Khải Siêu
(1873 - 1929)

➤ Phong trào nghĩa Hòa Đoàn:

- Bùng nổ ở Sơn Đông lan rộng sang Trục Lệ Sơn tây
- Kí điều ước Tân Sửu (1901)
- Với điều ước Tân Sửu, Trung Quốc đã thật sự trở thành nước nửa thuộc địa, nửa phong kiến.
- Nghĩa Hòa Đoàn anh dũng chiến đấu nhưng thất bại .

Phong trào Nghĩa Hòa Đoàn

Nội dung	Khởi nghĩa Thái Bình Thiên Quốc	Phong trào Duy tân	Phong trào Nghĩa Hòa Đoàn
Thời gian	1851 - 1864	1898	1898 - 1901
Lãnh đạo	Hồng Tú Toàn	Lương Khải Siêu, Khang Hữu Vi	Quách Du Nguyên
Lực lượng	Nông dân	Các sĩ phu phong kiến tiến bộ	Nông dân
Mục đích	Chống đế quốc - phong kiến	Cải cách kinh tế, chính trị, xã hội theo mô hình tư bản	Phù Thanh diệt dương
Kết quả	Lúc đầu giành được một số thắng lợi nhưng sau đó thất bại	Thất bại	Thất bại. 1901 triều đình kí với đế quốc điều ước Tân Sửu
Nguyên nhân thất bại	Sự cấu kết giữa đế quốc và phong kiến, mâu thuẫn nội bộ	Không dựa vào lực lượng nhân dân	Thiếu sự lãnh đạo thống nhất, thiếu vũ khí

⇒ Phong trào đấu tranh của nhân dân Trung Quốc từ giữa thế kỉ XIX đến đầu thế kỉ XX diễn ra liên tục, rộng lớn, quyết liệt dưới nhiều hình thức khác nhau.

- Tuy thất bại nhưng nó thể hiện tinh thần đấu tranh kiên cường, bất khuất của nhân dân Trung Quốc, tạo tiền đề cho các cuộc đấu tranh ở giai đoạn sau.

a) Tôn Trung Sơn và tổ chức Trung Quốc Đồng minh hội:

Tập Hội (1911)

孫中山像

coll. SRL

- Tên thật là Tôn Văn, tự là Dật Tiên.
 - Năm 13 tuổi, đến học ở Hô-nô-lu-lu (Ha-oai).
 - Sau đó, tiếp tục học ở Hồng Kông, rồi học Y khoa ở Quảng Châu.
 - Tiếp xúc với tư tưởng dân chủ của các cuộc cách mạng tư sản phương Tây một cách có hệ thống.
 - Nhìn thấy rõ sự thối nát của chính quyền Mãn Thanh và nguy cơ mất nước vào tay đế quốc phương Tây.
- => Sớm nảy sinh tư tưởng lật đổ triều Thanh, xây dựng một xã hội mới.

Tôn Trung Sơn (1866-1925)

Tôn Trung Sơn

Tổ chức Trung Quốc Đồng Minh hội:

- + Tháng 8/1905, Tôn Trung Sơn tập hợp giai cấp tư sản Trung Quốc thành lập Đồng minh hội - chính Đảng của giai cấp tư sản Trung Quốc.
- + Tham gia: trí thức tư sản, tiểu tư sản, địa chủ, một số ít đại biểu công nông
- + Cương lĩnh chính trị: theo chủ nghĩa Tam Dân của Tôn Trung Sơn: “dân tộc độc lập, dân quyền tự do, dân sinh hạnh phúc”
- + Mục tiêu của Hội là: “Đánh đổ Mãn Thanh, khôi phục Trung Hoa, thành lập dân quốc”

Diễn biến

b) Cách mạng

- 2/1912:
 - Trước sự thất bại của cách mạng Tân Hợi, một số người lập hội để cứu nước.
- 3/1912 - 10/1911:
 - Tôn Trung Sơn tổ chức hội thề Khái Lệnh, kêu gọi nhân dân đứng lên đánh đổ nhà vua.
- 6/3/1912:
 - Cách mạng chấm dứt quá khứ chuyên chế Trung Hoa.
- 1/1912:
 - Dân quốc được thành lập.

Lược đồ cách mạng Tân Hợi

Viên Thế Khải

Tính chất, ý nghĩa:

- Là cuộc cách mạng tư sản lật đổ chế độ quân chủ chuyên chế .
- Thành lập chế độ Cộng Hòa , tạo điều kiện cho kinh tế tư bản chủ nghĩa phát triển ở Trung Quốc .
- Ảnh hưởng đến phong trào giải phóng dân tộc ở Châu Á

Hạn chế:

- Cách mạng tư sản không triệt để
- Không nêu vấn đề đánh đuổi đế quốc
- Không tích cực chống phong kiến
- Không giải quyết được vấn đề ruộng đất cho nông dân

Thất bại do: thực lực và thế lực của giai cấp tư sản còn quá yếu , trong khi thế lực bảo thủ phong kiến còn rất mạnh .

**CẢM ƠN THẦY VÀ CÁC BẠN
ĐÃ LẮNG NGHE**

